

Stichting CIVIC

Jaarverslag 2020

Stichting Civic, Nieuwe Achtergracht 166, 1018 WV Amsterdam

www.stichtingcivic.nl

info@stichtingcivic.nl

KVK 71489177

RSIN 858735805

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Over Stichting Civic	5
2.1 Stichting	5
2.2 Bestuur	5
2.3 Team	6
2.4 Comité van aanbeveling	6
2.5 Samenwerkingspartners	7
3. Activiteiten	8
3.1 Publieke opinies	8
3.2 Platform	8
3.3 Onderzoek	8
3.4 Social media	8
3.5 Vooruitblik	9

1. Voorwoord

In 2020 kwam de wereld haast tot stilstand door de mondiale coronapandemie, maar dat betekent niet dat de problematiek binnen de inburgering afnam, integendeel. Corona betekende voor veel inburgeraars onduidelijkheid en vertraging. Helaas werd bovendien in het begin van het jaar duidelijk dat de nieuwe wetgeving geen fundamentele verbetering zou gaan inhouden ten opzichte van de eerdere wetgeving. Dit betekent dat de Nederlandse inburgering sinds 1998 vier grote wetswijzigingen heeft gekend, maar dat het beleid nog steeds ondermaats is. En dat Stichting Civic onverminderd bestaansrecht blijft hebben.

Tijdens de eerste jaren van Stichting Civic hebben we onze pijlen sterk gericht op het - waar mogelijk - verbeteren van de nieuwe wetgeving die toen nog in de maak was. Onze strategieën concentreerden zich vooral op hoe we, binnen de bestaande politieke marges, zo veel mogelijk impact konden hebben. Het wetgevingsproces van de nieuwe wet is nu afgerond. Daarom hebben we ons het afgelopen jaar vooral gericht op voorstellen tot beleidsinterventies die de positie van inburgeraars die nog vallen onder de oude wet zouden kunnen verbeteren en op nieuwe voorstellen van het kabinet rondom naturalisatie.

Ten eerste hebben we aandacht gevraagd voor inburgeraars die komende jaren nog onder het oude inburgeringsstelsel vallen, aangezien er voor hen geen goede oplossingen en overgangsregelingen worden aangeboden. Het belang van een goede regeling voor deze groep is alleen maar pregnanter geworden, omdat de invoering van de nieuwe wetgeving is vertraagd. Als voorzitter ben ik met name trots op de portrettenreeks *Humans of Inburgering* die wij in samenwerking met fotograaf en journalist Iris Timmermans hebben gemaakt, en waarvan in 2020 de eerste portretten zijn gepubliceerd. De verhalen van onder meer Taïm, Razan, Ako en Nashmil maken invoelbaar wat het voor mensen betekent als beleid vanuit een gevoel van wantrouwen ontworpen is, onnodig complex is en harde sancties kent. Zo vertelde Nashmil:

“Hoewel ik uit Iran vluchtte om mijn gezin in veiligheid te brengen, voel ik mij nu hier ook onveilig. DUO stuurde afgelopen november twee keer deurwaarders naar ons toe. Opeens stonden mannen voor ons huis. Ze dreigden spullen mee te nemen. Beslaglegging, leerde ik later. Omdat we een boete van DUO nog niet hadden betaald. Een onterechte boete, waarvan we nog in de bezwaarprocedure zaten met DUO. Ik begrijp niet waarom DUO dit mag doen. Ik kon alleen maar huilen [...]”

Ten tweede heeft Stichting Civic zich ingezet voor het tegenhouden van het verhogen van de naturalisatie-eis naar taalniveau B1, waarvoor met name Sham Ahmed zich sterk heeft gemaakt. Het is onvoorstelbaar dat het kabinet – na alle kritiek op de inburgering door de Ombudsman, de wetsevaluatie en NGO's als wij – voorstelde dat alleen nieuwkomers die het taalniveau B1 halen mogen naturaliseren, terwijl de inburgering ook via andere 'routes' afgesloten kan worden waarbij dit taalniveau niet gehaald wordt. Dit zou betekenen dat in Nederland een grote groep mensen zou ontstaan die wel de inburgering hebben afgesloten, maar geen burger kunnen worden. Dit is zeer onwenselijk vanuit democratisch perspectief en helpt niemand verder. Stichting Civic heeft daarom gereageerd op de wetsconsultatie, gesproken met vele politici, een opinieartikel geschreven in NRC Handelsblad en op dit dossier nauw samengewerkt met andere partners als Vluchtelingenwerk en de VNG.

Onze juridische activiteiten bestonden afgelopen jaar vooral uit onderzoek door onze stagiaires Neha Bagga en Daniël van Dijk. Neha deed een uitgebreid jurisprudentie-onderzoek naar inburgering en toonde aan dat het meenemen van de individuele omstandigheden van inburgeraars een wettelijk vereiste is, maar vaak ondergesneeuwd raakt, met als gevolg dat sancties toch goedgekeurd worden (zie blog op onze website). Daniël deed onderzoek naar de invoering van een inburgeringsplicht voor Turkse vluchtelingen, waarvan lang gezegd werd dat dit niet kon – de resultaten van zijn onderzoek publiceerde hij onder meer in het *Nederlands Juristenblad*. Ellen Nissen heeft vanuit Stichting Civic Neha en Daniël uitstekend begeleid.

Door de pandemie afgelopen jaar konden we, vanzelfsprekend, nauwelijks fysieke bijeenkomsten organiseren. Onze activiteiten hebben zich niettemin goed voortgezet door in contact te blijven met beleidsmakers, inburgeraars, journalisten en elkaar. We willen opnieuw iedereen bedanken die ons daarbij heeft geholpen en ondersteund.

Onze activiteiten zijn alleen mogelijk dankzij de financiële steun van Stichting Democratie & Media en giften van donateurs. Wij willen hen daarvoor ook nog expliciet bedanken.

Een overzicht van onze activiteiten is te vinden in dit verslag.

Met vriendelijke groeten,

Tamar de Waal
Voorzitter Stichting Civic

2. Over Stichting Civic

2.1 Stichting

Stichting Civic zet zich in voor beter inburgeringsbeleid. Beleid dat is gebaseerd op feiten, ervaringen en wetenschappelijk onderzoek.

Wij willen een nieuw perspectief: het beleid moet een goede start voor migranten in Nederland ondersteunen.

Stichting Civic is opgericht in 2018 in reactie op het inburgeringsbeleid dat sinds 2013 gold. Wij brachten onder de aandacht dat dit beleid niet werkte – dit is inmiddels ook door meerdere wetenschappelijke studies, wetsevaluaties en de politiek erkend. Er is een nieuwe Wet Inburgering in de maak. De invoering van de wet is met een jaar vertraagd, deze zal ingaan op 1 januari 2022. Helaas is deze nieuwe wet geen fundamentele breuk met het oude beleid.

Er zijn veel waardevolle initiatieven, stichtingen en instanties die zich inzetten voor de positie van inburgeraars, die aandacht vragen voor de knelpunten van het huidige inburgeringsbeleid. Stichting Civic vult deze aan door zich te richten op het aanzwengelen van een fundamenteel debat over wat ‘inburgering’ en ‘integratie’ is. Het is na een kwarteeuw inburgeringsbeleid duidelijk dat als de huidige dominante perspectieven op deze termen niet veranderen, het écht verbeteren van dit beleid niet lukt.

Het is belangrijk dat dit debat gestoeld is op de principes van onze democratische rechtsorde en inzichten uit de wetenschap en de praktijk.

Dit doet Stichting Civic op twee manieren:

1. Ten eerste als juridisch platform. We dragen bij aan en denken mee met verschillende inburgeringszaken, bijvoorbeeld met amicus curiae brieven of juridische ondersteuning. Ook vragen wij maatschappelijke aandacht voor de juridische belangen van inburgeraars, middels publicaties en campagnes. Wij hebben nauwe relaties met meerdere advocatenkantoren en met het Public Litigation Project van het NJCM.
2. Ten tweede als onderzoeksplatform en denktank. Op dit moment worden ‘inburgering’ en ‘integratie’ vooral gezien als eenzijdige verantwoordelijkheid van de migrant. Ze dienen als maatstaf voor of hij of zij in Nederland ‘hoort’ – maar dat klopt niet en het werkt ook niet.

2.2 Bestuur

Het bestuur van Stichting Civic bestaat uit de volgende personen:

- » Tamar de Waal, voorzitter, universitair docent Amsterdam Law School (UvA). Promoveerde op ‘Conditional Belonging’, een onderzoek naar inburgeringsbeleid in EU-lidstaten’ aan de Universiteit van Amsterdam.
- » Ali Mohammad, penningmeester, wetgevingsjurist bij Wetgevingswerken in Rotterdam. Zijn specialismen omvatten het algemeen bestuursrecht,

onderwijsrecht en mededingingsrecht.

- » Nikki Scholten, secretaris en antropoloog. Ze is werkzaam als adviseur/ onderzoeker bij Significant Public. Daar is zij betrokken bij diverse projecten in de context van inburgering, integratie en participatie.
- » Sennay Ghebreab, bestuurslid, neuro-informaticus aan de Universiteit van Amsterdam, hoofd sociale wetenschappen aan Amsterdam University College, en visiting fellow aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Hij is bestuursvoorzitter van Stichting Boost. Zijn expertise ligt op het kruispunt van sociale inclusie en technologische innovatie.
- » Heleen van der Veld, bestuurslid en docent NT2. Ze geeft voornamelijk Nederlandse les aan laaggeletterden die verplicht moeten inburgeren. Daarnaast werkt ze als communicatiedeskundige voor bedrijven in de non-profit sector.

Bestuurders verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd.

2.3 Team

Naast het bestuur zijn ook nog anderen actief betrokken bij Stichting Civic. Zij ondersteunen de doelen en zetten hun professionele kwaliteiten in voor de stichting.

- » Peshmerge Morad, teamlid en Softwareontwikkelaar bij Flexkids in Haarlem. Naast zijn werk is Peshmerge vaak betrokken bij projecten en initiatieven over vluchtelingen en integratie in Nederland bij o.a. het UAF, Hogeschool van Amsterdam en op Utrecht Universiteit.
- » Ellen Nissen, juridisch coördinator bij Stichting Civic, lid van de Commissie Meijers en promovenda bij het Centrum voor Migratierecht en het Instituut voor Rechtssociologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Ze is gespecialiseerd in het reguliere migratierecht en kinderrechten.
- » Kira Engel, vrijwilliger online communicatie en taalwetenschapper.
- » Neha Bagga, stagiair juridisch.
- » Daniël van Dijk, stagiair juridisch.
- » Iris Timmermans, journalist en fotograaf. Zij heeft ervaring bij de gemeente Amsterdam als communicatieadviseur over de 'Amsterdamse Aanpak' op het gebied van begeleiding inburgeraars. Zij maakte de portrettenreeks Humans of Inburgering.
- » Sham Ahmed, medewerker Stichting Civic, jurist. Betrokken bij onderzoek en lobby tegen het (zonder uitzonderingen of maatwerk) verhogen van naturalisatie-eis naar taalniveau B1.

2.4 Comité van aanbeveling

De volgende personen zijn leden van het comité van aanbeveling van Stichting Civic:

- » Tom Barkhuysen, advocaat-partner bij Stibbe en tevens Hoogleraar Staats- en

bestuursrecht Leiden

- » Domenica Ghideo Biidu, lid van de European Commission against Racism and Intolerance.
- » Halleh Ghorashi, Hoogleraar Diversiteit en Integratie, VU Amsterdam.
- » Alex Geert Castermans, Hoogleraar Burgerlijk recht/ Wetenschappelijk directeur, Universiteit Leiden.

2.5 Samenwerkingspartners

Stichting Civic werkt onder andere met de volgende partijen samen die zich inzetten voor vergelijkbare doelstellingen:

- » Stichting Democratie & Media
- » Vrije Universiteit
- » The Public Interest Litigation Project
- » Open Embassy
- » Vluchtelingen Ambassadeurs
- » Stichting Lemat
- » Kompas
- » Amsterdam Law Hub

3. Activiteiten

3.1 Publieke opinie

Artikel [over verhoging taaleis naar B1](#)

3.2 Platform

Platform (gepubliceerd op [de website van Stichting Civic](#))
[Gesprek met Marjolein Moorman](#), op website Stichting Civic
Blog [over de rol van de gemeente in het nieuwe stelsel](#)
Verslag [lezing over de nieuwe wet](#)
Artikel: [Maak ook Corona-noodfonds voor inburgeraars](#)
[Terugblik middels rapport Algemene Rekenkamer](#)
[Terugblik middels Integratiebarometer](#)
[Reactie bestuurlijke afspraken VOI](#)
[Terugblik middels onderzoeksrapport Significant](#)
[Terugblik middels onderzoek van de Nationale Ombudsman](#)
[Terugblik middels onderzoek CPB](#)
[Stichting Civic blikt terug: conclusie](#)
Start project [Humans of Inburgering](#)
Blog [over taaleisen bij naturalisatie](#)
Nieuwsbericht [over aangenomen motie maatwerk naturalisatie](#)
[Reflectie op plannen gemeente Utrecht](#)

3.3 Onderzoek

Artikel [over inburgeringsplicht voor Turkse migranten](#)
Artikel [over de individuele omstandigheden van de inburgeraar](#)
[Reactie advies RvS nieuwe wetgeving](#)
Overzicht [moties en amendementen nieuwe wetgeving](#)
[Reactie besluit en regeling inburgeringswet](#)
[Reactie op consultatie Besluit Naturalisatietoets](#)

3.4 Sociale media

Via verschillende Sociale Mediakanaal (Facebook, LinkedIn en Twitter) verspreidt Stichting Civic haar publicaties, activiteiten en blogs. Op die manier vergroten we ook de kennis van de stichting zodat we derden kunnen ondersteunen en voorlichten.

- » Kijk [hier](#) op onze Facebookpagina.
- » Kijk [hier](#) op onze LinkedIn pagina.

» Zie [hier](#) de link naar ons Twitteraccount.

3.5 Vooruitblik

Vanwege de pandemie zal Stichting Civic moeten kijken op welke wijze zij de grootste impact kan hebben. Bovendien zal voorzitter Tamar de Waal de eerste maanden van 2021 met zwangerschapsverlof zijn. We willen graag de portretten van *Humans of Inburgering* blijven publiceren en veel onder de aandacht brengen, zodat met name beleidsmakers ze onder ogen krijgen.

Ook willen we graag ons juridisch onderzoekswerk voortzetten en kijken of er mogelijkheden zijn tot strategisch procederen. Hierbij moet worden opgemerkt dat ook juridische procedures en zittingen vaak uitgesteld en vertraagd zijn door corona.

Tot slot: zoals opgemerkt in het voorwoord is het wetgevingsproces nu volledig afgerond. De invoering van de nieuwe wetgeving is weliswaar vertraagd – met alle gevolgen van dien – maar de wet kan niet meer worden gewijzigd. Dit betekent dat Stichting Civic weer een andere rol moest en moet gaan innemen; een rol waarin de langetermijnvisie op inburgering weer centraal kon komen te staan. In plaats van steeds strategische afwegingen te maken op welke wijze wij het nieuwe beleid, binnen de bestaande politieke marges, enigszins kunnen verbeteren, moeten we ons komende jaren weer richten op het fundamenteel bevragen van de inburgering. Wat is ‘integratie’ eigenlijk, en daarmee, ‘inburgering’?